

jydske Landsdele anderledes end i det øvrige Kongerige, og ihvorvel det maa anses for ønskeligt, at der bliver en fælles Lovgivning for hele Landet paa dette Omraade, er jeg af den Formening, at naar vi nu staar overfor en samlet Overvejelse af hele Spørgsmaalet, vil det ogsaa være rigtigt at træffe en midlertidig Ordning for de sønderjydske Landsdele. Det er det Formaal, som tilsigtes ved dette Lovforslag, som jeg altsaa ogsaa tillader mig at anbefale til det høje Tings Velvillie.

Dernæst har jeg den Ære at fremsætte en Række Lovforslag vedrørende de sønderjydske Landsdele. Der er først *Forslag til Lov om Domæneforvaltningen i de sønderjydske Landsdele*. Ærede Medlemmer vil vide, at ved Genforeningen med de sønderjydske Landsdele er en Række betydelige Landejendomme overgaaet til den danske Stat, og den danske Stat staar der ved overfor en Opgave af en helt ny Karakter og en Opgave af meget stort Omfang, nemlig Forvaltningen af disse Landbrugsjendomme. Vi har ikke og har ikke tidligere haft saadanne Domæner under Landbrugsministeriet; der har kun været de to bekendte Gaarde ved Hillerød og de store Skovejendomme, egentlig større Landbrugsejendomme har vi derimod ikke tidligere haft under var Administration. Hvis Ministeriet skal løse denne Opgave paa rette Maade, vil det være nødvendigt, saa længe disse Ejendomme er i den danske Stats Besiddelse, at der oprettes en stedlig Domæneforvaltning, der fra nært Hold kan føre Tilsyn med disse Ejendomme, træde i Forhandling med de paagældende Forpagtere af Ejendommene og ogsaa til en vis Grad træffe Afgørelse angaaende den Mængde af Spørgsmaal, der opstaar ved Administrationen af saadanne Landbrugsejendomme. Ministeriet har da ogsaa efter Overtagelsen af de sønderjydske Landsdele truffet en midlertidig Ordning med Hensyn til Domæneforvaltningen i Sønderjylland. Som det vil være ærede Medlemmer bekendt, er Folketingsmand, forhenværende Gaardejer Retshauge midlertidig udnævnt til Forvalter for disse sønderjydske Domæner.

Lovforslaget tilsigter nu at tilvejebringe en fast varig Ordning af hele dette Forhold. Der foreslaas oprettet et Domæneforvalterembede og et fast Kontor for Domæneforvaltningen i de sønderjydske Landsdele. Naar jeg siger: en fast Ordning, maa det ikke forstaas saaledes, at der dermed tilsigtes en Ordning, som skal vare meget langt ud i Fremtiden, thi jeg anser

det for givet, at Staten ikke vedblivende skal eje disse betydelige Landejendomme. Det har ikke hidtil været anset for en Statsopgave at drive Landbrug, men naar disse Landejendomme er kommet i Statens Besiddelse, ligger det i Forholdets Natur, at Staten maa se at varetage Administrationen saa godt som muligt, saa længe de er i Statens Besiddelse. Disse Domæner er for Tiden bortforpagtede, men efterhaanden som de bliver forpagtningsledige, vil det for hver enkelt Domænes Vedkommende være rigtigt at tage under Overvejelse, hvorvidt Staten skal afhænde den. Der opstaar da det Spørgsmaal, om disse Domæner ikke i stor Udstrækning kunde finde Anvendelse til Udstykning og Oprettelse af mindre Landbrug, og der er i Sønderjylland et stærkt Ønske om, at disse Statsdomæner kan stilles til Raadighed for en saadan Udstykningsvirksomhed. Nu vil Forholdene i saa Henseende forme sig ret forskelligt for de forskellige Ejendomme, og Lovforslaget indeholder derfor en Bestemmelse om, at der til Afgørelse af, hvad der skal foretages med hver enkelt Domæne, naar den bliver forpagtningsledig, skal nedsættes et under Landbrugsministeriet arbejdende Udvalg, som skal bestaa af Domæneforvalteren som Formand og to andre Medlemmer udnævnte af Landbrugsministeren. Jeg skal her indskyde den Bemærkning, at det er Tanken, at disse to andre Medlemmer skal udnævnes efter Indstilling dels fra Landboforeningerne i de sønderjydske Landsdele, dels fra Husmandsforeningerne, saaledes at man faar en Repræsentation for den Befolkning, som er bedst kendt med de stedlige Forhold og mest interesseret i, at disse betydelige Landbrugsejendomme bliver udnyttet paa den for Befolkningen mest tjenlige Maade. Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale ogsaa dette Lovforslag til Tingets velvillige Behandling.

Det næste Lovforslag vedrørende de sønderjydske Landsdele er *Forslag til Lov om Indførelse af Lov Nr. 55 af 27. Marts 1903 om Foranstaltninger mod Udbredelse af Rustsvampe i de sønderjydske Landsdele*. Til Landbrugsministeriet er der fra Fælleslandbrugsforeningen i Nordslesvig indkommet Meddelelse om, at der findes en Del Berberisbuske i de sønderjydske Landsdele. Den danske Lovgivning har Bestemmelser om Bekæmpelse af denne Plantevækst, og det maa anses for ønskeligt, at disse Bestemmelser ligeledes kommer til at gælde for de sønderjydske Landsdele. Det er herpaa, Lovforslaget tager Sigte. Da der maa gives en vis Frist, for at disse skadelige